

Рукопис опубліковано:

Захаркін О.О. Інноваційний потенціал України як чинник міжнародної конкурентоспроможності [Текст] / Захаркіна О.О. // Збірник матеріалів ІV Міжнародної науково-практичної конференції "Сучасні тенденції розвитку світової економіки". – 14 грудня 2012 р. – м. Харків: ХНАДУ– С. 74–76.

ІННОВАЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ УКРАЇНИ ЯК ЧИННИК МІЖНАРОДНОЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ

*Захаркін О.О., к.е.н, доцент
Сумський державний університет*

В сучасних умовах розвиток інноваційного потенціалу країни стає одним з ключових чинників, що забезпечують конкурентні переваги на світовому ринку. Більшість вітчизняних та зарубіжних економістів оптимістично оцінюють можливість створення системи інноваційного господарювання в Україні та наголошують на безперспективності неінноваційного шляху розвитку економіки [1].

Курс на інноваційний розвиток активно декларується в Україні і закріплений у ряді документів як стратегічний пріоритет розвитку. Ключовими серед них є: Розпорядження Президента України "Питання створення технопарків та інноваційних структур інших типів" (1996 р.), Концепція науково-технічного та інноваційного розвитку (1999 р.), Закон "Про інноваційну діяльність" (2002р.), Закон "Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні" (2011р.), Указ Президента "Про фінансову підтримку інноваційної діяльності підприємств, які мають стратегічне значення для економіки і безпеки держави" (2004р.), Концепція розвитку національної інноваційної системи (2009р.).

Так Закон України "Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні" визначає сім стратегічних пріоритетних напрямів інноваційної діяльності на 2011-2021 роки [2]:

1) освоєння нових технологій транспортування енергії, впровадження енергоефективних, ресурсозберігаючих технологій, освоєння альтернативних джерел енергії;

2) освоєння нових технологій високотехнологічного розвитку транспортної системи, ракетно-космічної галузі, авіа- і суднобудування, озброєння та військової техніки;

3) освоєння нових технологій виробництва матеріалів, їх оброблення і з'єднання, створення індустрії наноматеріалів та нанотехнологій;

4) технологічне оновлення та розвиток агропромислового комплексу;

5) впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики;

6) широке застосування технологій більш чистого виробництва та охорони навколишнього природного середовища;

7) розвиток сучасних інформаційних, комунікаційних технологій, робототехніки.

Однак не дивлячись на це, не викликає сумнівів факт, що Україні на шляху переходу до інноваційної економіки потрібно вирішувати проблеми наздоганяючого розвитку, що пов'язані зі зміною наступних стадій:

- початкова стадія модернізації (індустріалізації);
- стадія ініціації експортно-орієнтованого зростання;
- стадія стимулювання прискореного інноваційного розвитку;
- стадія розвиненого ринку (інноваційної економіки).

Ряд країн сьогодні живе в постіндустріальній епосі, маючи 5-6-й технологічні уклади, рахуючи від промислової революції XVIII століття. Однак в Україні досі індустріальна економіка, у якій переважають технології 3-4-го укладів, типові для середини минулого століття. Для того, щоб скоротити відставання, вже не можна копіювати чужі досягнення, а необхідний інноваційний прорив [1]. Підстави для нього в Україні є.

Як свідчать дослідження ООН, на зламі тисячоліть наша країна займала одне з провідних місць у світі за чисельністю наукових співробітників, достатньо високе місце – за індексом розвитку людського потенціалу, а індекс рівня освіченості населення перевищував середнє значення для країн Східної Європи і СНД. Україна має у розпорядженні досить значну кількість зайнятого населення у високо- і середньотехнологічних галузях промисловості. Зазначені фактори формують підґрунтя для подолання присутніх деструктивних тенденцій в економічному розвитку країни та укріплення конкурентоспроможності в світовому масштабі.

У той же час сучасний стан інноваційної сфери в Україні характеризується структурною деформованістю, інституційною неповнотою, неузгодженістю та незбалансованістю технологічних, економічних та соціально-ціннісних аспектів [3].

Підводячи підсумки, можна відзначити, що інноваційний тип розвитку, спираючись на постійно нарощувані можливості та силу науки і техніки, стає одним із домінантних факторів визначення конкурентоспроможності країни на міжнародній арені. В основі його лежить цілеспрямований і постійний процес пошуку, підготовки і практичної реалізації інновацій, які ведуть до підвищення ефективності суспільного виробництва, збільшення ступеня реалізації потреб суспільства, забезпечення покращення його життєдіяльності.

Література:

1. Резніченко А. О. Оцінка інноваційного потенціалу України як фактор міжнародної конкурентоспроможності [Електронний ресурс] / А. О. Резніченко, Г. О. Панасенко. – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/Vdnuet/econ/2011_4/Reznich.pdf.

2. Закон України " Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні " [остання редакція від 08.09.2011] [Електронний ресурс] / Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3715-17>.

3. Висоцька І. Б. Стан та проблеми інноваційної діяльності промисловості України / І. Б. Висоцька // Науковий вісник НЛТУ України. – 2008. – Вип. 18.10. – С. 279-286.